

T.C
BAŞBAKANLIK
Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.GÜM.0.06.00.51.1626/265
Konu : Gümrük Laboratuvarlarının Modernizasyonu

ANKARA

28.07.2006*19311

Dağıtım

Bilindiği üzere, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 66 ncı maddesi uyarınca, gümrük işlemlerine esas olmak üzere tahlil gerekmesi halinde bu tahliller gümrük laboratuvarlarında yapılmaktadır. Gümrük idarelerince yapılan tahlillerin masrafları yükümlüden alınmamakta, gümrük laboratuvarlarının yetersiz kalması halinde ise tahlil masrafları beyan sahibi tarafından karşılanmaktadır.

Laboratuvar tahlilleri, Gümrük Yönetmeliğinin 194 ila 206 ncı maddelerinde belirlenen hususlar çerçevesinde faaliyet göstermek üzere Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüklerine bağlı olarak aşağıda belirtilen toplam **23** gümrük laboratuvarında yapılmaktadır;

- 1) Ankara Gümrükleri Başmüdürlüğü Laboratuvarı
- 2) Kayseri Gümrük Müdürlüğü Laboratuvarı
- 3) Erenköy Gümrük Müdürlüğü Laboratuvarı
- 4) Halkalı Gümrük Müdürlüğü Laboratuvarı
- 5) İstanbul Gıda Ürünleri İhtisas Gümrük Müdürlüğü Laboratuvarı
- 6) İzmir Gümrükleri Başmüdürlüğü Laboratuvarı
- 7) İzmit Gümrükleri Başmüdürlüğü Laboratuvarı
- 8) Bursa Gümrükleri Başmüdürlüğü Laboratuvarı
- 9) Eskişehir Gümrük Müdürlüğü Laboratuvarı
- 10) Edirne Gümrükleri Başmüdürlüğü Laboratuvarı
- 11) Tekirdağ Gümrük Müdürlüğü Laboratuvarı
- 12) Mersin Gümrükleri Başmüdürlüğü Laboratuvarı
- 13) Adana Gümrük Müdürlüğü Laboratuvarı
- 14) İskenderun Gümrükleri Başmüdürlüğü Laboratuvarı
- 15) Cilvegözü Gümrük Müdürlüğü Laboratuvarı
- 16) Habur Gümrükleri Başmüdürlüğü Laboratuvarı
- 17) Gürbulak Gümrükleri Başmüdürlüğü Laboratuvarı
- 18) Antalya Gümrükleri Başmüdürlüğü Laboratuvarı
- 19) Trabzon Gümrükleri Başmüdürlüğü Laboratuvarı
- 20) Hopa Gümrükleri Başmüdürlüğü Laboratuvarı
- 21) Gaziantep Gümrükleri Başmüdürlüğü Laboratuvarı
- 22) Esendere Gümrük Müdürlüğü Laboratuvarı
- 23) Karadeniz Ereğli Gümrük Müdürlüğü Laboratuvarı

T.C
BAŞBAKANLIK
Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.GÜM.0.06.00.51.1626/265

ANKARA

Konu : Gümrük Laboratuvarlarının Modernizasyonu

Gümrük laboratuvarlarının dünya uygulamasını incelediğimizde ülkemizin tersine gümrük laboratuvarlarının sayısının az ancak etkili olduğu görülmektedir (Tablo 1). Ancak, ülkemizde laboratuvar sayısı fazla olmakla birlikte, gerek teknik olarak gerekse personel açısından oldukça yetersizdir. Bu haliyle beyan sahibinin tahlilleri gümrük laboratuvarları dışında yapılmakta olup bu durum beyan sahibine masraf yüklemekte, kimyagerlerin ise sadece eşyayı diğer laboratuvarlara sevk etmesine sebep olmaktadır.

<u>ÜLKE</u>	<u>LABORATUAR SAYISI</u>
AVUSTURYA	1
BELÇİKA	1
ÇEK CUMHURİYETİ	1
DANİMARKA	1
ESTONYA	1
FİNLANDİYA	1
HOLLANDA	1
İSVEÇ	1
MACARİSTAN	1
İRLANDA	1
PORTEKİZ	1
SLOVAKYA	1
SLOVENYA	1
İNGİLTERE	2
ÇİN	4
İSPANYA	5
POLONYA	6
ALMANYA	6
A.B.D.	7
FRANSA	9
JAPONYA	10
YUNANİSTAN	14
İTALYA	15
TÜRKİYE	23

Tablo 1: Ülkeler itibariyle gümrük laboratuvarlarının sayısı. (Kaynak: www.european-customs-laboratories.com/)

Bu bilgiler ışığında, 24.03.2001 tarih ve 24352 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 2001/2129 sayılı Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programına İlişkin Kararın Gümrük Birliği bölümünün Gerekli Yatırımlar başlığı altında Gümrük Laboratuvarlarının modernizasyonunun yer alması nedeniyle, Müsteşarlık Makamının 2001/258 sayılı onayı ile gümrük laboratuvarlarının teknik donanım, idari yapılanma ve personel açısından yeniden yapılandırılması için, AB üyesi ülkelerdeki gümrük laboratuvarlarının gerek ülke çapındaki sayıları, gerek idari yapılanmaları ile ilgili olarak temin edilen bilgiler dikkate alınarak modernizasyon çalışmalarına başlanılmıştır.

T.C
BAŞBAKANLIK
Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.GÜM.0.06.00.51.1626/265
Konu : Gümrük Laboratuvarlarının Modernizasyonu

ANKARA

Söz konusu projenin amaçlarını aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür;

a) Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, ülkemizde laboratuvar sayısı **23** iken gelişmiş bazı ülkelerden ABD’de 7, Almanya’da 5, İspanya’da 5, Çin’de 4, İngiltere’de 3 ve Hollanda’da 1 olduğu göz önüne alındığında ülkemizdeki laboratuvar sayısının dış ticaret hacmi yüksek olan gelişmiş ülkelerinkinden fazla olduğu, bu durumun ise gümrük laboratuvarı sayısı ile işlerliği arasında doğru orantı bulunmadığını ortaya koymaktadır.

b) Laboratuvar sayısının fazla olması, laboratuvarlara yapılacak yatırım için ayrılan bütçenin yetersiz kalmasına ve teknik personel sıkıntısı yaşanmasına yol açmaktadır. Bir laboratuvarın donanım maliyetinin yüksek olması nedeniyle, laboratuvar sayısı azaldıkça laboratuvar başına düşen ekipman, personel ve standartlar için bütçeden ayrılan pay o oranda artmış olacaktır.

c) Halihazırdaki laboratuvarlarımızın büyük çoğunluğunun yalnızca basit laboratuvar ekipmanına sahip olması ile cihaz ve personel yetersizliği gibi nedenlerle gerekli analizlerin yapılması mümkün bulunmadığından ya ilkel yöntemlerle veya sadece belge incelemesine dayanılarak tahlil raporu düzenlenmesi yoluna gidilmektedir.

d) Etkin ve verimli bir laboratuvar sisteminin oluşturulması için öncelikli olarak, mevcut durumda çok fazla olan gümrük laboratuvarlarının sayısının azaltılması ve tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi sadece iş hacminin yoğun olduğu gümrük idarelerinin bulunduğu bölgelerde gümrük laboratuvarlarının kurulması gereği ortaya çıkmıştır.

e) Gümrük İdaresinin önemli bir yardımcı birimi olan laboratuvarların modernizasyonu ile vergi kayıplarının azaltılması, kaçakçılığın önlenmesi ve dış ticaret mevzuatının daha etkin olarak uygulanması yanında, AB’ye üyeliğimizin gerçekleşmesi durumunda ortaya çıkacak diğer görevlerini de yapabilecek bir yapıya kavuşturulmuş olacaktır.

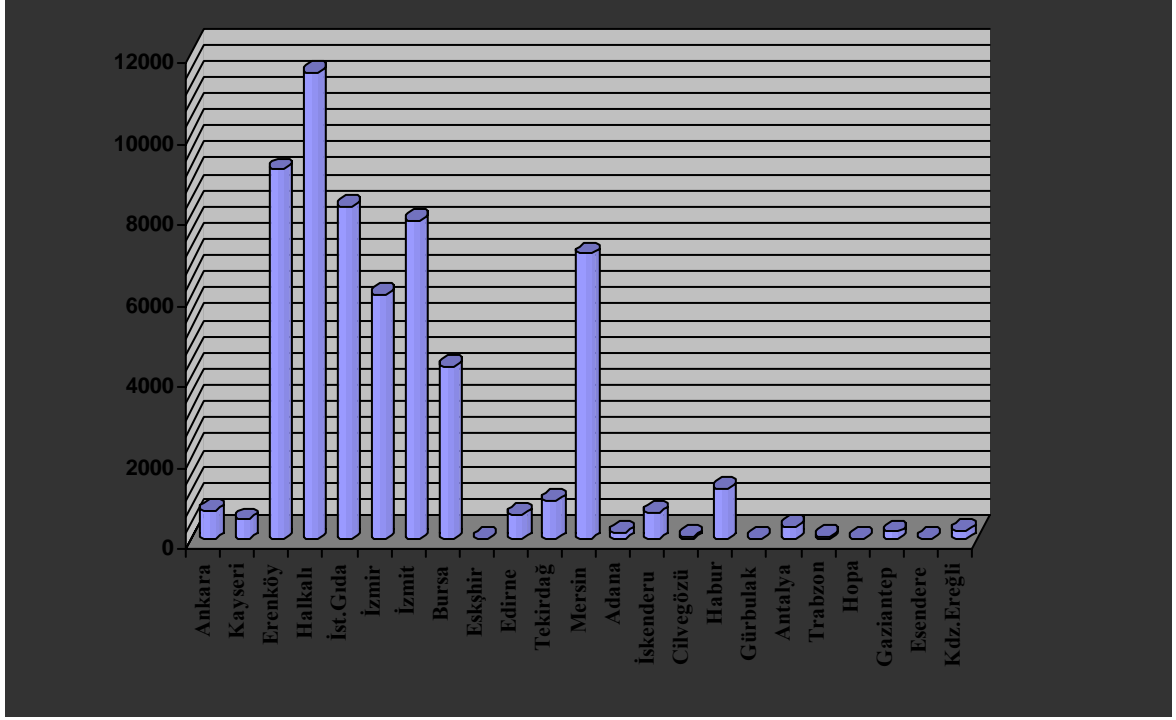
f) Ülkemizin 1996 yılı itibariyle Gümrük Birliğine girmesi ve Avrupa Birliği’ne tam üye olma süreci içerisinde Türk Gümrük Mevzuatının AB Mevzuatına uyumu çerçevesinde Gümrük Laboratuvarlarının Modernizasyonu da zorunlu hale gelmiştir. Bu zorunluluk Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonunun tespitine yönelik yapılan tahlillerin daha hızlı, güvenilir ve mükellefe yük getirmeyecek şekilde yapılması gerekliliğinden de kaynaklanmaktadır.

Söz konusu proje kapsamında, tüm tahlilleri yaptığını iddia eden ancak teçhizat ve personel yetersizliği nedeniyle bunu gerçekleştiremeyen çok sayıda laboratuvar yerine az sayıda ve konusunda uzmanlaşmış gümrük laboratuvarlarının oluşturulması hedeflenmiştir.

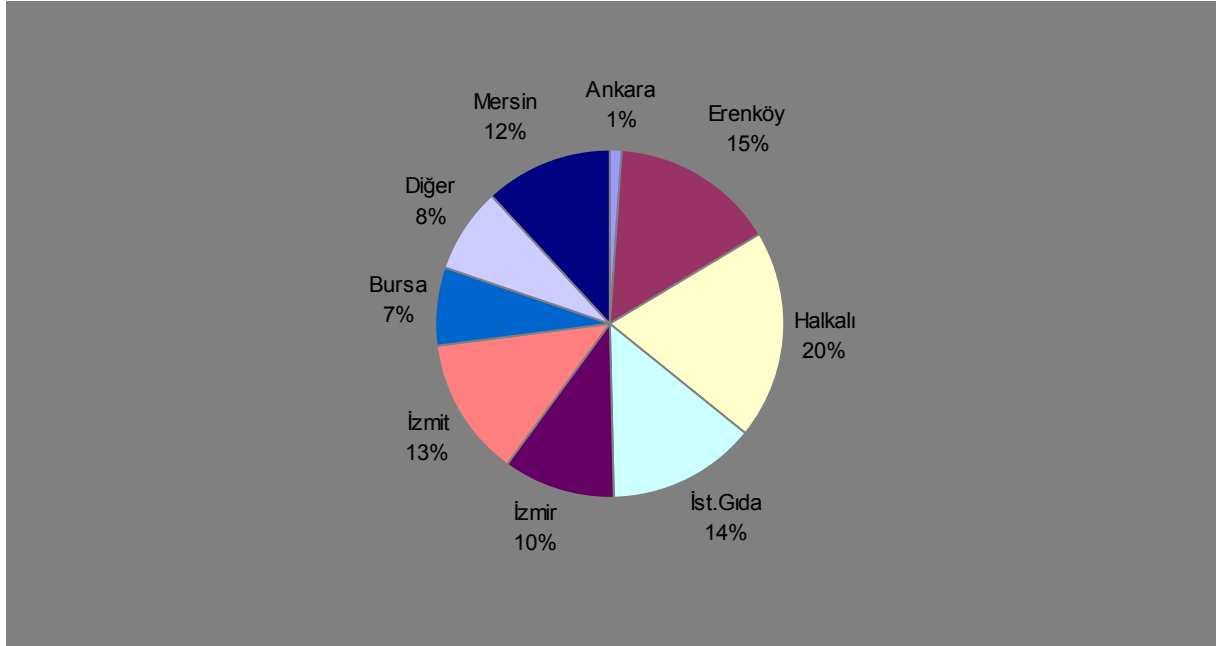
T.C
BAŞBAKANLIK
Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.GÜM.0.06.00.51.1626/265
Konu : Gümrük Laboratuvarlarının Modernizasyonu

ANKARA

Grafik 1: 2005'te Gümrük Laboratuvarlarında Laboratuvar Tahline Tabi Tutulan Toplam Beyanname Sayısı

Grafik 2 : 2005 Yılında İş Hacminin Gümrük Laboratuvarları Arasındaki Dağılımı.

T.C
BAŞBAKANLIK
Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.GÜM.0.06.00.51.1626/265

ANKARA

Konu : Gümrük Laboratuvarlarının Modernizasyonu

Grafikler incelendiğinde, 2005 yılında iş hacminin 23 gümrük laboratuvarı arasındaki dağılımlarına bulunduğu bölge itibariyle bakıldığında, İstanbul (Gıda İhtisas % 14 + Erenköy % 15 + Halkalı % 20) % 49, İzmit % 13, Mersin % 12, İzmir % 10, Bursa % 7, Ankara % 1 ve her biri oransal olarak % 2'nin altında kalan diğer laboratuvarların tümü % 8 olduğu görülecektir. Ancak burada belirtilmesi gereken bir husus, Ankara iş hacmi olarak her ne kadar % 1 gibi düşük bir iş hacmine sahip görünse de merkez laboratuvar olarak örgütlenmesi planlandığından modernizasyon kapsamına dahil edilmiştir.

Söz konusu proje kapsamına alınan 6 gümrük laboratuvarları için aşağıdaki kriterler göz önünde bulundurulmuştur;

- a) Gümrük idaresinin bulunduğu bölgede yapılan ithalat hacmi,
- b) Laboratuvar analizine tabi tutulması gereken eşya gruplarının o bölgedeki ithalat sıklığı,
- c) Bölgeye ulaşım imkanları.

Yukarıdaki kriterler göz önüne alınarak, laboratuvar analizine tabi tutulan eşya açısından işlem hacmi en yüksek olan gümrük idarelerinin bulunduğu **İstanbul** (plastikler, metal, gıda, tekstil, temel kimya), **İzmir** (gıda, tekstil, temel kimya, metal alaşımları), **İzmit** (petro-kimya), **Mersin** (temel kimya ve tekstil); **Bursa** (temel kimya ve tekstil)'da bölgesel ihtisas laboratuvarları ile **Ankara**'da tüm eşya gruplarının analiz edileceği hakem niteliğindeki merkez laboratuvarı olmak üzere toplam **6** adet gümrük laboratuvarının kurulması (**Tablo-2**) Gümrük Laboratuvarlarının Modernizasyonu Projesi kapsamına alınmıştır.

Laboratuvarın kurulacağı il	Analiz edilecek eşya grupları
Ankara (Merkez)	Tüm eşya grupları
İstanbul	Plastikler, metal, kömür, tekstil, gıda, uçucu yağlar
İzmit	Petrol ürünleri, kimya
İzmir	Gıda, kimya, plastikler, metal
Bursa	Kimyasal, tekstil
Mersin	Kimyasal, tekstil

Tablo 2: Laboratuvarların dağılımı ve işlevleri

Gümrük Laboratuvarlarının Modernizasyonu Projesinin diğer önemli bir bölümünü ise; 6 gümrük laboratuvarı dışında kalan laboratuvarların yukarıda sayılan gerekçeler nedeniyle kapatılması teşkil ettiğinden, Devlet Bakanlığı Makamından alınan 10.03.2006 tarihli, 2006/9 sayılı Onayı ile 01/08/2006 tarihinde kapatılması kararlaştırılmıştır.

Diğer taraftan, konu sadece laboratuvarların az sayıda ancak etkili şekilde çalışmasına yönelik altyapının oluşturulmasıyla kalmamış, beyan sahibinin ve laboratuvarların işlemleri daha etkili

T.C
BAŞBAKANLIK
Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.GÜM.0.06.00.51.1626/265

ANKARA

Konu : Gümrük Laboratuvarlarının Modernizasyonu

ve daha az masraflı şekilde yürütülmesini sağlayacak mevzuat alt yapısı da oluşturulmuş olup bunları aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür;

a) İşlenmiş tarım ürünlerine ilişkin (measuring tablo uygulaması) Gümrük Genel Tebliği Seri No:2 (Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi) ile ilgili mevzuat çalışmalarımız tamamlanmış ve **03.10.2005** tarih ve **25955** sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

b) Gümrük Laboratuvarlarında Kullanılacak Tahlil Metotları Yönetmeliğinde Yapılacak Değişikliğe İlişkin Yönetmelik **17.11.2005** tarih ve **25996** sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu yönetmelik değişikliğinde yer alan metotlara Türk Standartlar Enstitüsü Kurumunun internet sitesinde yer alan ve bugüne kadar yayınlanmış olan toplam 31.680 adet TSE Standardına abone olunarak tüm gümrük laboratuvarları çalışanlarına erişilmesi sağlanmıştır.

c) Gümrük Yönetmeliğinde; tahlile tabi tutulacak eşyanın 6 gümrük laboratuvarından birine sevk edilmesi veya eşyanın tahlilinin uzun sürmesi durumunda tahlil sonucu beklenilmeden yükümlüsü tarafından tesliminin talep edilmesi hallerinde eşyanın teslimine ilişkin yapılacak işlemlerin belirlenmesiyle ilgili olarak 132. maddesinde; laboratuvar tahliline tabi tutulacak eşyayla ilgili olarak 194. maddesinde; numune almaya ilişkin kurallara ilişkin 197. maddesinde; laboratuvarlara numune gönderilmesi ile ilgili 202. maddesinde; numunelere tahlilden sonra yapılacak işlemlerle ilgili 204. maddesinde; tahlil raporlarına ilişkin olarak 205. maddesinde; ve anılan yönetmeliğin 29/a, 29.11, 30, 30/a, 31 ve 82 nolu eklerinde yapılan değişikliklere ilişkin hazırlanan Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik **05.07.2006** tarih ve **26219** sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

d) Gümrük Laboratuvarlarının Modernizasyonu Projesi kapsamında kurulan laboratuvarlarda uygulanmak üzere, uluslararası standartlara uygun olarak gümrük laboratuvarlarının kuruluş, görev, çalışma, usul ve esasları hakkında bir yönetmelik çalışması sürdürülmektedir.

e) Gümrük Müsteşarlığı kapsamındaki gümrük müdürlüklerine gelen gümrük beyannamesi muhteviyatı eşya numunelerinin tahlil amacıyla gümrük laboratuvarlarına veya diğer kurum laboratuvarlarına kargo taşıma şirketleri tarafından taşınmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesine ilişkin olarak Müsteşarlığımız ile kargo taşıma şirketleri arasında imzalanmak üzere protokol hazırlıkları sürdürülmektedir.

Söz konusu açıklamalar ışığında sağlanan kolaylıklar aşağıda sıralanmıştır;

a) Gümrük Laboratuvarlarının Modernizasyonu amacıyla 2001 yılında başlatılan proje çalışmaları bu yıl itibariyle son aşamasına gelmiş bulunmaktadır. Gerek bütçe ödenekleri gerekse Avrupa Birliği'nin finansal desteği ile kurulan 1 merkez ve 5 bölgesel laboratuvar; **cihaz, ekipman ve personel ihtiyacı büyük ölçüde tamamlanmış olup gümrük idaresinin her türlü analizini doğru ve hızlı bir şekilde yapacak seviyeye getirilmiştir.**

T.C
BAŞBAKANLIK
Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.GÜM.0.06.00.51.1626/265

ANKARA

Konu : Gümrük Laboratuvarlarının Modernizasyonu

b) Gümrük Kanununun 66 ncı maddesi gereğince tahliller gümrük laboratuvarlarında olacağı, gümrük laboratuvarlarında yapılacak bu tür tahlillerde tahlil ücreti alınmayacağı hükme bağlanmıştır. Gümrük laboratuvarlarının modernizasyonu çalışmasının sonucunda gümrük laboratuvarları geliştiğinden gümrük laboratuvarları dışında yapılan tahlillerin büyük çoğunluğu gümrük laboratuvarlarında yapılacak hele gelmiştir. Dolayısıyla **beyan sahibinin ödediği tahlil masrafları ortadan kalkmıştır.**

c) Proje kapsamı 6 gümrük laboratuvarında yapılacak tahlil sonuçlarının ilgili gümrük müdürlüklerine ve dolayısıyla yükümlülere anında ulaşılacak bir sistemin kurulmasıyla **analiz sonuçlarının işlemi yapan gümrük idaresine gönderilmesi anında ve elektronik ortamda yapılacaktır. Dolayısıyla, analiz sonuçlarının ulaştırılmasına ilişkin zaman kaybı ortadan kaldırılacaktır.**

d) Gümrük müdürlüklerine gelen gümrük beyannamesi muhteviyatı eşya numunelerinin tahlil amacıyla gümrük laboratuvarlarına veya diğer kurum laboratuvarlarına kargo taşıma şirketleri tarafından taşınmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesine ilişkin olarak Müsteşarlığımız ile kargo taşıma şirketleri arasında imzalanmak üzere hazırlanmakta olan protokol ile gümrük laboratuvarlarına tahlil için gönderilecek **numunelerin anılan şirketlerce hızlı ve ucuz olarak taşınması sağlanacaktır.**

e) Gümrük Yönetmeliğinin 194 ncü maddesinde yapılan düzenleme ile **“İthalinde süreklilik bulunan eşyanın 1 yıl içerisinde tahlil edilmiş olması halinde bu tahlile itibar edileceği”** hükmü daha da geliştirilerek **39 uncu fasıldaki yer alan bazı eşyalar da özel durumlarda bu uygulama kapsamına alınmıştır.**

f) Söz konusu proje kapsamı 6 gümrük laboratuvarı, ithalat hacminin ve dış ticaretin en fazla yapıldığı yer gümrük idarelerinin bulunduğu bölgelerde kurulduğundan laboratuvar analizleri **modern ve donanımlı cihazlarda sayı ve kalite yönüyle yeterli kimyagerler tarafından daha hızlı ve hata payı en az şekilde yapılabilir aşamaya getirilmiştir.**

g) Proje kapsamı dışında olupta kapatılan gümrük laboratuvarlarının bulunduğu bölgelerde yapılması talep edilen analizler için ise; 05.07.2006 tarih ve 26219 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile; tahlile tabi tutulacak eşyanın 6 gümrük laboratuvarından birine sevk edilmesi veya eşyanın tahlilinin uzun sürmesi durumunda tahlil sonucu beklenilmeden yükümlüsü tarafından tesliminin talep edilmesi hallerinde eşyanın teslimine ilişkin düzenleme yürürlüğe girmiştir. **Böylece eşya sahibi tahlil sonuçlarını beklemeden tahlil sonucuna göre işlem yapmak kaydıyla eşyasını gümrükten çekip ardiye masrafından kurtulma hakkına sahiptir.**

Her bir gümrük laboratuvarları itibariyle tahlil yapılabilecek eşya listesi ekte yer almaktadır. Gümrük idareleri, listede kayıtlı eşyaların işlemlerinde kendilerine en yakın gümrük laboratuvarına tahlile göndereceklerdir. Listedeki yer almayan ve gümrük laboratuvarlarında yapılamayan eşyalar ise gümrük laboratuvarlarına gönderilmeyip Gümrük Yönetmeliğinin 195 ncı maddesine göre işlem yapılacaktır.

T.C
BAŞBAKANLIK
Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.GÜM.0.06.00.51.1626/265
Konu : Gümrük Laboratuvarlarının Modernizasyonu

ANKARA

Yukarıda belirtilen hususlarda gerekli titizliğin ve yükümlülerin buna göre bilgilendirilmesi konusunda bilgi ve gereğini arz/rica ederim.

Mehmet ŞAHİN
Gümrük Müsteşar V.

DAĞITIM :

Gereği:

Merkez ve Taşra Teşkilatı

Bilgi:

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı

Dış Ticaret Müsteşarlığı

TOBB

Türkiye İhracatçılar Meclisi

EKLER :

1 adet liste (17 sayfa)

(Ekler gönderilmemiştir)